

LÄNSIRANNIKON YMPÄRISTÖYKSIKKÖ

YMPÄRISTÖNSUOJELUN VALVONTASUUNNITELMA 2022–2025

Hyväksytty Länsirannikon valvontalautakunnan ympäristöjaostossa
26.1.2022 § 9

Sisältö

Johdanto.....	2
1 Länsirannikon ympäristöyksikkö.....	2
1.1 Länsirannikon ympäristöyksikön yhteistoiminta-alue.....	2
1.2 Ympäristöolot Länsirannikon ympäristöyksikön alueella.....	2
2 Valvontatoiminta.....	2
2.1 Valvontasuunnitelma.....	2
2.2 Valvontaohjelma.....	3
2.3 Valvonta.....	3
2.4 Tarkastus.....	4
3 Valvontakohteet toimialoittain.....	4
3.1 Ympäristönsuojelulain (527/2014) mukaan ympäristöluvanvaraiset toiminnot.....	4
3.2 Ympäristönsuojelulain (527/2014) mukaan rekisteröitävät toiminnot.....	5
3.3 Ympäristönsuojelulain (527/2014) mukaan ilmoituksenvaraiset toiminnot.....	5
3.4 Maa-aineslain (555/1981) mukainen valvonta.....	5
3.5 Jätelain (646/2011) mukainen valvonta.....	6
4 Muu valvonta.....	6
4.1 Jätelaki (646/2011).....	6
4.2 Vesilaki (587/2011).....	6
4.3 Vesihuoltolaki (119/2001).....	7
4.4 Valtioneuvoston asetus talousjätevesien käsittelystä viemäriverkostojen ulkopuolisilla alueilla (157/2017).....	7
4.5 Ympäristönsuojelulain 118.–120. §:ien mukainen ilmoitus.....	7
4.6 Valtioneuvoston asetus eräiden maa- ja puutarhataloudesta peräisin olevien päästöjen rajoittamisesta (1250/2014).....	7
4.7 Ulkoilulaki (606/1973).....	7
4.8 Maastoliikennelaki (1710/1995).....	7
4.9 Vesiliikennelaki (782/2019).....	7
4.10 Merenkulun ympäristönsuojelulaki (1672/2009).....	8
4.11 Muut ympäristönsuojelulain mukaiset tarkastukset.....	8
5 Riskinarviointi.....	8
6 Toiminnan rakenne.....	9
6.1 Yhteistyö muiden viranomaisten kanssa.....	9
6.2 Maksut.....	9
6.3 Valvonnan resurssit.....	10
6.4 Tietojärjestelmät.....	10

6.5	Valvontaohjelman laatiminen.....	10
6.6	Valvontasuunnitelman ja -ohjelman hyväksyminen.....	11

Liite: Taulukko valvontakohteiden määrästä 31.12.2021, Länsirannikon ympäristöyksikön alue

Johdanto

Ympäristönsuojelun valvonnan tarkoituksena on ehkäistä ja estää ympäristön pilaantuminen sekä rajoittaa ympäristön pilaantumisen seurauksia. Ympäristönsuojelulain (527/2014) noudattamisen valvonta on järjestettävä niin, että se on laadukasta, säännöllistä, tehokasta ja perustuu ympäristöriskien arviointiin. Valvonnan järjestämiseksi kuntien on laadittava ympäristönsuojelulain 168. §:n ja jätelain 124. §:n mukainen valvontasuunnitelma. Maksullinen valvonta perustuu tähän suunnitelmaan. Tarkempaa valvontaa varten laaditaan valvontasuunnitelmaan perustuva valvontaohjelma.

1 Länsirannikon ympäristöyksikkö

1.1 Länsirannikon ympäristöyksikön yhteistoiminta-alue

Länsirannikon ympäristöyksikkö on Mustasaaren, Korsnäsän, Närpiön, Kristiinankaupungin ja Kaskisten muodostama yhteistoiminta-alue, joka huolehtii kunnallisen ympäristönsuojeluviranomaisen tehtävistä. Korsnäs tuli mukaan ympäristönsuojelun yhteistoimintaan 1.4.2017. Mustasaari toimii isäntäkuntana yhteistoiminnassa, johon sisältyy myös ympäristöterveydenhuolto ja eläinlääkintähuolto. Vöyrin ja Maalahden kunnat osallistuvat vain ympäristöterveydenhuollon ja eläinlääkintähuollon yhteistoimintaan.

Jäsenkunnat ovat tehneet yhteistoimintasopimuksen, joka säätelee toimintaa. Päättävä toimielin on Länsirannikon valvontalautakunta, johon kuuluu jäseniä kaikista jäsenkunnista. Ympäristöasiat käsitellään Länsirannikon valvontalautakunnan ympäristöjaostossa, jossa on jäseniä Mustasaaresta, Korsnäsistä, Närpiöstä, Kristiinankaupungista ja Kaskisista, yksi jäsen kustakin kunnasta.

1.2 Ympäristöolot Länsirannikon ympäristöyksikön alueella

Länsirannikon ympäristöyksikön ympäristönsuojeluun kuuluvien jäsenkuntien kokonaisasukasluku on 38 736, ja se jakautuu seuraavasti: Mustasaari 19 448, Korsnäs 2 077, Närpiö 9 479, Kristiinankaupunki 6 486 ja Kaskinen 1 246 (vuoden 2019 lopussa).

Alueen pääelinkeino on maanviljely. Maisema on laakea, ja alunamaita esiintyy paljon. Alueen saaristolle on ominaista maankohoamisrannikko. Sisäsaariston korkea hyödyntäminen merkitsee muun muassa suurta ruoppaustarvetta.

Alueen suurimmat vesistöt ovat Kyrönjoki ja Tuovilan–Laihianjoki Mustasaassa, Harvungån Korsnäsissä, Närpiönjoki Närpiössä ja Lapväärtinjoki ja Teuvanjoki Kristiinankaupungissa.

Vaasan läheisyydestä johtuu, että Mustasaaren keskusta-alue Sepänkylä on tiheään rakennettu, kun taas muu osa kunnasta on maatalousvaltaista ja suurelta osin saaristoa. Useimmat alueen turkistarhat sijaitsevat Korsnäsissä. Närpiössä on suuri kasvihuonekeskittymä, ja siellä sijaitsee myös useita turkistarhoja. Kristiinankaupunki ja Kaskinen ovat vanhoja puutalokaupunkeja. Kristiinankaupunkiin kuuluu myös laajalti maaseutua, missä viljellään erityisesti perunaa, ja saariston kalaviljelmiä. Kaskisia leimaa selluloosatehdas Metsä Board sekä satamatoiminta.

2 Valvontatoiminta

2.1 Valvontasuunnitelma

Ympäristönsuojelun valvontasuunnitelmassa on oltava

- yleisluontoinen arvio ympäristön pilaantumisen riskeistä suunnitelmaan kuuluvalla alueella
- tieto viranomaisen valvontavastuulle kuuluvista luvanvaraisista, ilmoitusvelvollisista ja rekisteröitävistä toiminnoista luettelona tai erillisenä sähköisenä rekisterinä
- kuvaus menettelystä valvontaohjelman laatimiseksi
- tieto siitä, miten ympäristöriskien arviointi tehdään, mitä perusteita siinä käytetään ja miten se ohjaa valvontaohjelman laatimista ja valvontaa
- tieto siitä, käytetäänkö määräaikaistarkastusten järjestämisessä otantamenettelyä, miltä osin otantaa käytetään ja mitkä ovat otannan laatimisen perusteet
- kuvaus ympäristönsuojelulain 169. §:n mukaisten tarkastusten vireilletulosta ja käytöstä; jos viranomaisella ei ole asiasta tarkempaa ohjeistusta, viittaus ympäristönsuojelulain 169. ja 186. §:n mukaisiin menettelyihin on riittävä
- tieto valvonnan resursseista henkilötyövuosina ja muina valvontaa kuvaavina tunnuslukuina
- kuvaus viranomaisten välisestä yhteistyöstä valvonnassa
- arvio jätteiden ja jätteenkäsittelyn aiheuttamista riskeistä ja ympäristövaikutuksista.

Jätelain 124. §:n nojalla edellytettävässä valvontasuunnitelmassa on oltava:

- tarkastusten tavoitteet ja painopisteet
- suunnitelman kattama maantieteellinen alue
- suunnitellut tarkastukset ja niiden tiheys
- tarkastuksiin osallistuvat viranomaiset ja niiden yhteistyötä koskevat järjestelyt
- muut tarkastusten asianmukaiseksi toteuttamiseksi tarpeelliset seikat.

Suunnitelma on arvioitava uudelleen vähintään joka kolmas vuosi ja se on saatettava tarpeen mukaan ajan tasalle.

2.2 Valvontaohjelma

Valvontaohjelmassa on oltava

- suunnitelma ohjelmakaudella toteutettavista erityyppisten luvanvaraisten, ilmoitusvelvollisten ja rekisteröitävien toimintojen määräaikaistarkastuksista
- tiedot muista toimenpiteistä kuin säännöllisen valvonnan määräaikaistarkastuksista
- kuvaus edellisen kauden valvontaohjelman tavoitteiden toteutumisesta.

2.3 Valvonta

Ympäristönsuojelu tekee valvontatarkastuksia ympäristönsuojelulain (527/2014), jätelain (646/2011) ja vesilain (587/2011) sekä niiden mukaisten asetusten ja ohjeiden nojalla.

Yhteistoimintakunnat ovat hyväksyneet ympäristönsuojelumääräykset, ja ympäristöyksikkö valvoo niiden noudattamista. Korsnäsän kunnanvaltuusto ei ole hyväksynyt määräyksiä. Maa-aineslain (555/1981) mukaiset valvontatehtävät siirtyivät 1.7.2016 ympäristöyksikölle.

Säännöllisiä valvontatarkastuksia tehdään luvanvaraisiin, ilmoitusvelvollisiin ja rekisteröityihin laitoksiin valvontasuunnitelman ja kutakin vuotta koskevan valvontaohjelman mukaisesti.

Valvontasuunnitelman mukaista valvontaa tehdään myös ammattimaista jätteenkeräystä tai jätteen kansainvälistä siirtoa harjoittaviin laitoksiin ja yrityksiin. Valvontaohjelma muodostuu luettelosta tarkastettavia laitoksia ja niiden tarkastustiheydestä. Tarkastustiheys riippuu riskiluokituksesta. Valvontaohjelmaa päivitetään vuosittain kirjaamalla uusien ja lakkautettujen laitosten tiedot ohjelmaan. Valvontaohjelman mukainen valvonta on maksullista.

Tarvittaessa voidaan valvontatarkastuksia tehdä myös kohteisiin, jotka eivät ole luvanvaraisia, ilmoitusvelvollisia tai rekisteröityjä. Tällaisissa tapauksissa tehdään riskiluokitus ja päätetään tarkastusten määrästä. Kyseinen toiminta ja tarkastusten määrä kirjataan sitten valvontaohjelmaan.

2.4 Tarkastus

Yhtenä valvontakeinona käytetään tarkastuksia toimipaikoille. Tarkastukseen luetaan myös asiakirjojen ja vuosiraporttien tarkastaminen ja tarkastukseen liittyvien toimenpiteiden suorittaminen. Seurantatarkastus tehdään tarvittaessa, ja se sisältyy valvontaohjelmaan. Valvontaohjelman mukainen tarkastus voidaan tarvittaessa tehdä vuotta aikaisemmin tai siirtää seuraavaan vuoteen ja sisällyttää se silloin kyseisen vuoden ohjelmaan.

Tarkastuksia on myös tehtävä, jos onnettomuuden, haitasta tehdyn ilmoituksen, luvan noudattamatta jättämisen tai muun seikan vuoksi on aihetta olettaa, että toiminnasta aiheutuu terveyshaittaa tai merkittävää muuta seurausta tai sen vaaraa ympäristölle (ympäristönsuojelulaki 169. §). Asian voi panna vireille ympäristöyksikkö tai joku muu, jolla on ympäristölain 186. §:n mukaan oikeus siihen. Vireillepanoa seuraavan käsittelyn yhteydessä suoritetaan tarkastuksia.

Valvonnassa ei käytetä pistokokeita.

3 Valvontakohteet toimialoittain

3.1 Ympäristönsuojelulain (527/2014) mukaan ympäristöluvanvaraiset toiminnot

Länsirannikon ympäristöyksikön alueella on vuonna 2021 seuraavat ympäristöluvalliset toiminnot:

Toiminta	Mustasaari	Närpiö	Kristiinan- kaupunki	Kaskinen	Korsnäs	Kohteita yhteensä	Riski- luokka
Metsäteollisuus	-	-	-	-	-	-	3
Metalliteollisuus	-	-	-	-	-	-	3
Energiantuotanto	-	-	-	-	-	-	3–4
Polttoaineiden valmistus tai kemikaalien tai polttoaineiden varastointi ja käsittely	-	1	-	1	1	3	3–4
Orgaanisia liuottimia käyttävä toiminta	-	2	-	-	-	2	4
Malmien tai mineraalien kaivaminen tai maaperän aineiden otto	9	14	11	-	-	36	3–4
Mineraalituotteiden valmistus	1	1	1	-	-	3	3–4
Nahan tai tekstiilien laitosmainen tuotanto tai käsittely	-	-	-	-	-	-	3
Elintarvikkeiden tai rehujen valmistus	1	1	1	6	-	9	2–3

Eläinsuojat, kalankasvatus	14	32	15	-	-	65	3-4
Maatilat	28	49	1	-	77	155	3-4
Liikenne	-	-	-	-	-	-	4
Jätteiden ammattimainen tai laitosten käsittely sekä jätevesien käsittely	5	9	8	1	1	24	3
Muu toiminta (ampumarata, hiekkapuhallus ulkotiloissa, krematoriot ym.)	3	2	6	1	-	12	3-4

3.2 Ympäristönsuojelulain (527/2014) mukaan rekisteröitävät toiminnot

Rekisteröidyt toiminnot vuonna 2021:

Toiminta	Mustasaari	Närpiö	Kristiinankaupunki	Kaskinen	Korsnäs	Kohteita yhteensä	Riski-luokka
Energiantuotantolaitokset	-	10	-	2	1	13	3-4
Asfalttiasemat	4	4	-	-	-	8	2-3
Jakeluasemat	11	7	14	1	1	31	3-4
Kemialliset pesulat	-	-	-	-	-	-	4
Orgaanisten liuotinten käyttö	-	-	-	-	-	-	4
Kiinteät betoniasemat ja betonituotetehtaat	1	1					4

3.3 Ympäristönsuojelulain (527/2014) mukaan ilmoituksenvaraiset toiminnot

Ilmoitetut toiminnot vuonna 2021:

Toiminta	Mustasaari	Närpiö	Kristiinankaupunki	Kaskinen	Korsnäs	Kohteita yhteensä	Riski-luokka
Sahalaitos							4
Terveydelle tai ympäristölle vaarallisen nestemäisen kemikaalin varasto							3-4
Koneellinen kullankaivu							3-4
Elintarvike- ja rehuteollisuuden toiminnot, joiden jätevedet johdetaan ympäristöluvanvaraiselle jätevedenpuhdistamolle							4
Eläinsuojat		1					4

3.4 Maa-aineslain (555/1981) mukainen valvonta

Länsirannikon ympäristöyksikkö on suorittanut maa-aineslain mukaista valvontaa 1.7.2016 alkaen. Valvontaan kuuluvat vuosittaiset tarkastukset, aloitus- ja lopputarkastukset sekä vuosiraporttien tarkastus. Maa-aineslain mukaisten lupien määrä on vuonna 2021 seuraava:

Toiminta	Mustasaari	Närpiö	Kristiinankaupunki	Kaskinen	Korsnäs	Kohteita yhteensä
Maa-ainesten otto	17	25	33	-	5	80

Maa-ainesten oton lukumäärä kattaa kaikki, joilla on lupa. Kaikki eivät ole vielä aloittaneet toimintaa ja joidenkin lupa on mennyt umpeen, mutta sitä ei ole vielä uusittu. Maa-ainesluvut ja niiden mukainen toiminta tarkastetaan tavallisesti kerran vuodessa.

3.5 Jätelain (646/2011) mukainen valvonta

Jätteen ammattimaisesta keräystoiminnasta on tehtävä ilmoitus ympäristöyksikköön jätahuoltorekisteriin merkitsemiseksi. Seuraavista toiminnoista on tehty ilmoitus ammattimaisesta jätteenkeräystoiminnasta vuonna 2021:

Toiminta	Mustasaari	Närpiö	Kristiinankaupunki	Kaskinen	Korsnäs	Kohteita yhteensä
Ammattimainen jätteenkeräys, toiminnanharjoittajia	2	3	5	3	2	15
Ammattimainen jätteenkeräys, keräyspaikkoja	37	35	35	9	8	124

Länsirannikon ympäristöyksikön alueella ei ole tiedossa olevia toimintoja, joissa jätettä käsitellään ammatti- tai laitospainotteisesti tai joihin voidaan perustellusti olettaa liittyvän jätteen kansainvälisiä siirtoja.

Ympäristöyksikön on määräjain asianmukaisesti tarkastettava sellaiset laitokset ja yritykset, joiden toiminnassa syntyy vaarallista jätettä. Tällaisten toimintojen ja tarkastusten ei tarvitse sisältyä valvontasuunnitelmaan.

4 Muu valvonta

4.1 Jätelaki (646/2011)

Useimmissa ympäristönsuojelulain mukaisissa ympäristöluvista sovelletaan jätelakia. Muilta osin pääosa jätelain mukaisesta valvonnasta koskee roskaamistapauksia, jotka yleensä tulevat ilmi yksityishenkilöiden tekemien ilmoitusten perusteella. Tarkastuksia tehdään ja soveltuviin toimenpiteisiin ryhdytään.

Yhteistoiminta-alueella on kiinteistöjä, jotka eivät ole vielä liittyneet järjestettyyn jätteenkuljetukseen, vaikka paikallinen jätelausunto on antanut siitä kehotuksen. Taloudet, jotka eivät ole liittyneet järjestettyyn jätteenkuljetukseen, siirretään ympäristöjaoston käsiteltäväksi pakkokeinomenettelyn toimenpiteiden piiriin. Prosessi on työläs.

4.2 Vesilaki (587/2011)

Ympäristöjaosto toimii kunnan toimivaltaisena viranomaisena vesilain 5. luvun mukaisissa ojitusasioissa, kun on kyse kahden osapuolen erimielisyydestä, jossa ei päästä yhteisymmärrykseen yhteisestä ojituksesta. Tapaukset yritetään aina ratkaista sovittelulla, ja ympäristöjaostossa käsiteltävien asioiden määrä onkin vähäinen. Tarkastuksia tehdään tarpeen mukaan.

Ympäristöjaosto on ely-keskuksen rinnalla vesilain mukainen valvontaviranomainen. Valvontaviranomainen valvoo muun muassa vesistöissä ja vesitaloushankkeissa tehtäviä toimenpiteitä.

4.3 Vesihuoltolaki (119/2001)

Ympäristöjaosto voi hakemuksesta myöntää vapautuksen liittymisvelvollisuudesta yleiseen vesi- tai viemäriverkkoon. Ympäristöjaosto on vesihuoltolain mukaan myös valvontaviranomainen rikkomuksia tai laiminlyöntejä koskevissa asioissa. Yhteistoiminta-alueella viemäriverkon merkittävien laajennusten yhteydessä moni kiinteistö on jättänyt liittymättä verkkoon vapaaehtoisesti. Kiinteistöihin, jotka eivät noudata liittymisvelvollisuutta, sovelletaan pakkokeinomenettelyjä, jotta ne saadaan liittymään yleiseen viemäriverkkoon. Tarkastuksia tehdään tarpeen mukaan.

4.4 Valtioneuvoston asetus talousjätevesien käsittelystä viemäriverkostojen ulkopuolisilla alueilla (157/2017)

Ympäristöyksikkö valvoo jätevesien käsittelyä yhteistoiminta-alueella. Kaikilla asetuksen piiriin kuuluvilla kiinteistöillä on oltava hyväksytty jätevesijärjestelmä. Rakennuksen sijainnista riippuen vaatimukset on täytettävä viimeistään 31.10.2019 tai kunnostuksen yhteydessä. Ympäristöjaosto voi myöntää poikkeuksen enintään viideksi vuodeksi kerrallaan. Alueita, joita puhdistusvaatimukset koskevat, seurataan ja tarkastetaan hankekohtaisesti, ja tarkastuksia tehdään tarpeen mukaan.

4.5 Ympäristönsuojelulain 118.–120. §:ien mukainen ilmoitus

Ympäristöyksikölle on tehtävä ilmoitus melua ja tärinää aiheuttavasta tilapäisestä toiminnasta (118. §), koeluonteisesta toiminnasta (119. §) ja poikkeuksellisesta tilanteesta muussa kuin luvanvaraisessa tai rekisteröitävässä toiminnassa (120. §). Ympäristönsuojelumääräyksissä annetaan tarkempia määräyksiä siitä, milloin meluilmoitus on tehtävä. Näiden ilmoitusten valvonnan yhteydessä tehdään tarkastuksia tarpeen mukaan.

4.6 Valtioneuvoston asetus eräiden maa- ja puutarhataloudesta peräisin olevien päästöjen rajoittamisesta (1250/2014)

Ympäristöyksikölle on tehtävä ilmoitus lannan varastoinnista aumassa (nitraattiasetus). Ilmoitus on tehtävä myös syksyllä lannan levityksestä marraskuussa sellaisina syksyinä, kun sää on ollut poikkeuksellinen eikä ole sallinut levitystä aikaisemmin. Tarvittaessa tehdään tarkastus.

4.7 Ulkoilulaki (606/1973)

Ympäristöjaosto toimii kunnan leirintäalueviranomaisena yhteistoiminta-alueella. Tarkastus tehdään leirintäalueilmoituksen käsittelyn yhteydessä ja myöhemmin tarpeen mukaan.

4.8 Maastoliikennelaki (1710/1995)

Ympäristöjaosto käsittelee luvat moottorikäyttöisillä ajoneuvoilla tapahtuvaan kilpailujen ja harjoitusten toistuvaan tai pysyvään järjestämiseen samassa maastossa. Suunnitelma moottorikelkkareiteistä on hyväksyttävä ympäristöjaoston päätöksellä. Tarkastuksia tehdään tarpeen mukaan.

4.9 Vesiliikennelaki (782/2019)

Ympäristöjaosto käsittelee luvat moottorikäyttöisellä vesikulkuneuvolla suoritettavien kilpailujen tai harjoitusten järjestämiseen samalla vesialueella.

4.10 Merenkulun ympäristönsuojelulaki (1672/2009)

Sataman pitäjän on laadittava sataman jätehuoltosuunnitelma, jonka hyväksyy huvivenesataman osalta ympäristöjaosto. Tarkastus tehdään hakemuksen käsittelyn yhteydessä ja myöhemmin tarpeen mukaan.

4.11 Muut ympäristönsuojelulain mukaiset tarkastukset

Ympäristöyksikkö tekee ympäristönsuojelulain mukaisia tarkastuksia tarpeen mukaan sen toimivaltaan kuuluvissa asioissa. Tarkastukset voivat koskea melua, hajuhaittoja, pohjavesiä tai vastaavaa. Maa-alueiden pilaantumista aiheuttavien onnettomuuksien johdosta tehtävät tarkastukset tehdään yhdessä Etelä-Pohjanmaan ely-keskuksen kanssa. Ympäristönsuojelulain muutoksen myötä velvollisuus hakea ympäristölupaa ei koske enää yhtä pieniä laitoksia kuin aikaisemmin. Nämä laitokset eivät enää kuulu säännöllisen valvonnan piiriin, vaan tarkastuksia tehdään tarpeen mukaan ja valitusten perusteella.

Ympäristönsuojelumääräysten valvonta edellyttää myös tarkastuksia, joita tehdään tarpeen mukaan. Määräykset pienimuotoisesta jätteiden käytöstä maarakennuksessa ovat ajankohtaisimmat, ja niiden suhteen ympäristöyksikkö voi vaatia selvitystä, jotta ympäristölupatarpeen arviointiin saadaan riittävästi tietoa.

Suupohjan jätelautakunnan jätehuoltomääräyksissä sanotaan, että lupaa jättää puhdistettu, tarkastettu säiliö maahan tai muuta poikkeamista näistä määräyksistä haetaan ympäristönsuojeluviranomaiselta. Hakemukset poikkeusluvasta jättää säiliö maahan ovat lisääntyneet koko yhteistoiminta-alueella ely-keskukselta öljylämmityksen toiseen, uusiutuvan energian lämmitysjärjestelmän vaihtamiseen haettavissa olevan avustuksen seurauksena.

5 Riskinarviointi

Riskinarviointi

Määräaikaistarkastusten tiheys on määritettävä ympäristöriskien järjestelmällisen arvioinnin perusteella. Valtion ympäristönsuojeluasetuksen mukaan valtion valvontaviranomaisen on käytettävä arvioinnissaan ainakin seuraavia perusteita:

- toiminnan mahdolliset ja tosiasialliset vaikutukset ihmisen terveyteen ja ympäristöön ottaen huomioon päästötasot ja -tyypit, onnettomuusriski sekä paikallisen ympäristön herkkyyys
- ympäristönsuojelulain ja sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten, etenkin lupa- ja ilmoituspäätöksiin sisältyvien määräysten, noudattaminen toiminnassa
- toiminnanharjoittajan osallistuminen ympäristöasioiden hallinta- ja auditointijärjestelmään
- muu laitosta koskeva valvonta, jos se vastaa osittain tai kokonaan tämän lain mukaista valvontaa.

Riskinarvioinnissa otetaan huomioon seuraavat tekijät:

- toiminnan päästöjen todennäköisyys ja niiden laajuus
- toiminnasta syntyvä jäte ja sen määrä ja tyyppi
- jätteen ja jätteenkäsittelyn riskit ja ympäristövaikutukset
- sijainti pohjavesialueella tai vesistöjen äärellä
- sijainti lähellä asutusta, valitukset
- häiriö- ja poikkeustilanteiden esiintyminen
- huomautusten määrä edellisessä tarkastuksessa

- pakollisen vuosiraportin täsmällisyys ja laatu
- Toiminnanharjoittajan ympäristönsuojelulainsäädännön vaatimusten ja niiden seurannan tuntemus, nimetty ympäristövastaava
- Laatu- ja ympäristöjärjestelmä, henkilöstön koulutus ja perehdytys työtehtäviin
- riskien ja uhkien tunnistaminen ja arvioiminen.

Toimintatyyppin ja riskiluokan mukainen luettelo luvanvaraisista ja rekisteröitävistä toiminnoista sekä kohteiden kokonaismäärä ja määrä kunnittain ilmenevät liitteestä 1. Riskit on määritelty luokkiin 1–4 siten, että riskiluokan 1 kohteet tarkastetaan joka vuosi, riskiluokan 2 kohteet joka toinen vuosi, riskiluokan 3 kohteet joka kolmas vuosi ja riskiluokan 4 kohteet joka neljäs vuosi tai vähintään joka kahdeksas vuosi.

Eri toimintatyypeille on vahvistettu yleinen riskiluokka, ja valvontaohjelmassa tarkistetaan yksittäisten kohteiden luokitusta kyseistä kohdetta koskevien tekijöiden perusteella.

6 Toiminnan rakenne

6.1 Yhteistyö muiden viranomaisten kanssa

Ympäristöyksikkö tekee yhteistyötä yhteistoimintakuntien muiden viranomaisten ja tahojen kanssa. Tavallisia yhteistyökumppaneita kunnissa ovat rakennusvalvonta, kaavoitusosasto ja tekninen osasto. Ympäristöyksikkö hoitaa myös ympäristöterveydenhuollon asioita, ja yhteistyö tapahtuu näin ollen yksikön sisällä esimerkiksi yhteisinä tarkastuksina. Etelä-Pohjanmaan ely-keskus ja Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirasto ovat valtion viranomaisia, joiden kanssa tehdään yhteistyötä. Tarvittaessa tehdään yhteistyötä myös Pohjanmaan pelastuslaitoksen, Pohjanmaan poliisilaitoksen ja Pohjanmaan riistanhoitopiirin kanssa.

6.2 Maksut

Kunnan ympäristönsuojeluviranomainen saa periä maksun

- ympäristönsuojelulaissa tarkoitetun luvan, ilmoituksen tai muun asian käsittelystä
- valvontaohjelmaan perustuvasta luvanvaraisen, ilmoitusvelvollisen tai rekisteröitävän toiminnan määräaikaisesta tarkastuksesta tai muusta säännöllisestä tarkastuksesta
- sellaisista 169. §:ssä tarkoitetuista tarkastuksista, jotka johtavat kehotuksen, määräyksen tai kiellon antamiseen sekä niistä toimenpiteistä jotka ovat tarpeen määräyksen, kehotuksen tai kiellon noudattamisen valvomiseksi
- tarkastuksesta, jota tarvitaan kiellon tai määräyksen noudattamisen valvomiseksi tai toiminnan keskeyttämisen valvomiseksi (§:t 175, 176, 181).
- ilmoituksen tai muun jätelaissa tarkoitetun asian käsittelemisestä
- sellaisista jätelain 124. §:ssä tarkoitetuista määräaikaisista tarkastuksista ja muusta säännöllisestä valvonnasta laitoksiin tai yrityksiin, jotka perustuvat valvontasuunnitelmiin
- tarkastuksista ja muista valvontatoimenpiteistä, joita tarvitaan §:ssä 75, 125, 126 tarkoitettujen kieltojen ja määräysten antamisesta ja niiden noudattamisen valvonnasta.
- valvontatoimenpiteistä, joita tarvitaan sen varmistamiseen, että 136. §:n 2. momentissa tarkoitettua päätöstä noudatetaan tapauksissa, joissa toimivalta on 138. §:n mukaan siirretty kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle Tämä koskee tapauksia, joissa kunnan ympäristönsuojeluviranomainen on toimivaltainen viranomainen ympäristönsuojelulain asioissa, jotka koskevat pilaantunutta maaperää tai pilaantunutta pohjavettä. Tätä toimivaltaa ei ole siirretty Länsirannikon ympäristöyksikölle, vaan toimivaltainen viranomainen on Etelä-Pohjanmaan ely-keskus.

Maksuperusteet päätetään taksassa, jonka Länsirannikon valvontalautakunta on hyväksynyt. Maksut vastaavat enintään suoritteen kokonaiskustannuksia. Maksujen, jotka peritään mikroyritykseltä tai fyysiseltä henkilöltä, joka ei harjoita taloudellista toimintaa, on oltava kohtuullisia.

6.3 Valvonnan resurssit

Ympäristöyksikössä on kuusi henkilötyövuotta ympäristönsuojeluasioiden hoitamiseen. Hallinto- ja toimistotehtävissä on 1,65 henkilötyövuotta.

6.4 Tietojärjestelmät

Ympäristöyksikössä käytetään tietokoneohjelmaa TerveKuu, johon kaikki ympäristönsuojelun kohteet rekisteröidään. Järjestelmään kirjataan tarkastukset, seurannat, vuosiraportit ja vastaavat. Ohjelmaan pyritään kirjaamaan myös kaikki ilmoitukset ja muun tyyppiset asiat tai yhteydenotot.

Rekisterit eivät ole vielä täydellisiä eikä kaikkia vanhempia kohteita ole vielä päivitetty tai poistettu. Aineiston päivitys on jatkuva.

Ympäristönsuojeluviranomaisten on myös rekisteröitävä informaatiota valtion ympäristönsuojelun tietojärjestelmään (YLVA). YLVAan rekisteröidään

- tiedot ympäristönsuojelulain mukaisiin lupa- ja valvontatehtäviin liittyvistä päätöksistä sekä tiedot niiden muutoksenhaun johdosta tehdyistä Vaasan hallinto-oikeuden ja korkeimman hallinto-oikeuden päätöksistä
- kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle tehtäviin rekisteröinti-ilmoituksiin perustuvat tiedot rekisteröitävistä toiminnoista
- ympäristönsuojelulain 145. §:ssä tarkoitetut ilmansuojelusuunnitelmat ja 146. §:ssa tarkoitetut lyhyen aikavälin toimintasuunnitelmat
- ympäristönsuojelulain 151. §:n 1. momentin 1. kohdan mukaiset meluselvitykset ja meluntorjunnan toimintasuunnitelmat
- kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen valvontavastuulle kuuluvan ympäristöluvanvaraisen, ilmoituksenvaraisen ja rekisteröitävän toiminnan seuranta- ja tarkkailutiedot ja muut vastaavat tiedot, jotka toiminnanharjoittaja on velvollinen toimittamaan valvontaviranomaiselle.

Ympäristönsuojeluviranomaisen käsittelemät ilmoitukset ammattimaisesta jätteenkeräyksestä on jätelain 100. §:n mukaan rekisteröitävä jätehuoltorekisteriin, joka on käytännössä YLVA-järjestelmässä.

6.5 Valvontaohjelman laatiminen

Valvontasuunnitelman pohjalta laaditaan valvontaohjelma kalenterivuodeksi kerrallaan. Valvontaohjelmaan sisältyy rekisteri luvanvaraisista, ilmoitusvelvollisista ja rekisteröitävistä laitoksista sekä tieto siitä, miten usein ne tarkastetaan. Tarkastustiheys määräytyy edellä määritetyn riskinarvioinnin perusteella. Lisäksi ilmoitetaan, mitkä muut tarkastukset tehdään. Valvontaohjelman toteuttamiselle vahvistetaan tavoitteet.

Ohjelmaa päivitetään vuosittain joului-tammikuussa. Päivityksessä käydään läpi luettelo laitoksista ja muista kohteista, ja tarkastustiheyttä tarkistetaan tarvittaessa. Samalla otetaan huomioon, miten ohjelman tavoitteet ovat toteutuneet.

Valvontaohjelma ei ole julkinen, koska eritellyt tiedot laitosten valvonnasta voisivat vaikuttaa valvonnan tarkoitukseen.

6.6 Valvontasuunnitelman ja -ohjelman hyväksyminen

Valvontasuunnitelman ja -ohjelman hyväksyy Länsirannikon valvontalautakunnan ympäristöjaosto. Valvontaohjelmassa on yhteenveto ohjelman tavoitteista ja niiden toteutumisesta edellisellä vuonna. Tiedot ympäristönsuojelun toiminnasta viedään vuosittain Länsirannikon valvontalautakunnalle tiedoksi.

Valvontasuunnitelmaa päivitetään tarvittaessa mutta viimeistään helmikuussa 2025 se on tarkistettava.

Liite: Taulukko valvontakohteiden määrästä 31.12.2021, Länsirannikon ympäristöyksikön alue

Ympäristönsuojelun valvontaohjelman 2022–2025 liite, taulukko valvontakohteiden määrästä 31.12.2021 Länsirannikon ympäristöyksikön alueella

Toimintatyyppi	Yleinen riskiluokka	Kohteita yhteensä	Kohteita Mustasaari	Kohteita Närpiö	Kohteita Kristiinankaupunki	Kohteita Kaskinen	Kohteita Korsnäs
Ympäristölupavelvollisia laitoksia							
Metsäteollisuus	3						
Metalliteollisuus	3						
Energian tuotanto	3–4						
Polttoaineiden valmistus taikka kemikaalien tai polttonesteiden varastointi tai käsittely	3–4	3		1		1	1
Orgaanisia liuottimia käyttävä toiminta	4	2		2			
Malmien tai mineraalien kaivaminen ja maaperän ainesten otto	3–4	35	9	12	11		
Mineraalituotteiden valmistus	3–4	1			1		
Nahan tai tekstiilien laitosmainen tuotanto tai käsittely	3						
Elintarvikkeiden tai rehujen valmistus	2–3	9	1	1	1	6	
Eläinsuojat tai kalankasvatus	3–4	65	17	33	15		
Maatilat	3–4	156	29	49	1		77
Liikenne ja moottoriurheilu	4						
Jätteiden ammattimainen tai laitosmainen käsittely sekä jätevesien käsittely	3	24	6	8	8	1	1
Muu toiminta (ampumarata, hiekkapuhallus ulkotiloissa ym.)	3–4	12	3	2	6	1	
Ilmoitusvelvolliset laitokset							
Sahalaitos	4						
Terveydelle tai ympäristölle vaarallisen nestemäisen kemikaalin varasto	3–4						
Koneellinen kullankaivuu	3–4						
Elintarvike- ja rehuteollisuuden toiminnot, joiden jätevedet johdetaan ympäristöluvanvaraiselle jätevedenpuhdistamolle	4						

Ympäristönsuojelun valvontaohjelman 2022–2025 liite, taulukko valvontakohteiden määrästä 31.12.2021 Länsirannikon ympäristöyksikön alueella

Eläinsuojat	4						
Yli 50 linja-auton tai kuorma-auton varikko tai vastaavan kokoinen työkonevarikko	4						
Ulkona sijaitseva ampumarata, jolla on tarkoitettu ammuttavaksi enintään 10 000 laukausta vuodessa ja jossa ei ole haulikkoammuntaan tarkoitettua rataa	4						
Kiinteä eläintarha tai huvipuisto	4						
Rekisteröintivelvolliset laitokset							
Energiaa tuottavat laitokset	3–4	8		6		2	
Asfalttiasemat	2–3	9	4	5			
Jakeluasemat	3–4	31	11	7	11	1	1
Kemialliset pesulat	4						
Toiminnot ja laitokset, joissa käytetään orgaanisia liuottimia	4						
Kiinteät betoniasemat ja betonituotetehtaat	4						
Ammattimaista jätteenkeräystä harjoittavat yritykset, keräyspaikkojen määrä	4	130	40	36	35	9	8